

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 31362/2023
16.09.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Крстић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, Војска Србије, ВП 6968 Врање, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1481/2023 од 14.05.2023. године, у седници одржаној 16.09.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1481/2023 од 14.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 1138/21 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је измењена висина ренте утврђена пресудом Вишег суда у Врању П 1226/16 од 22.02.2017. године, тако што је уместо износа од 125.968,83 динара због промењених околности тужиоцу досуђена месечна рента у износу од 185.993,33 динара, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете по основу разлике од исплаћене до новоутврђене ренте због немогућности бављења допунском делатношћу – пчеларством због промењених околности за период од дана подношења тужбе 07.04.2021. године до 17.10.2022. године, као дана вештачења исплати 1.101.352,76 динара са законском затезном каматом почев од 26.01.2023. године као дана пресуђења па до коначне исплате, као и да тужиоцу плаћа месечну ренту од 185.993,33 динара почев од 18.10.2022. године па убудуће док за то постоје законски услови до 05.-ог у месецу за претходни месец, док ће заостале ренте платити одједном у року од 15 дана, а одбијен је тужбени захтев за законску затезну камату на досуђени износ од 1.101.352,76 динара почев од 17.10.2022. године до 26.01.2023. године као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 234.773,00 динара са законском затезном каматом на износ од 82.125,00 динара почев од извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1481/2023 од 14.05.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Врању П 1138/21 од 26.01.2023. године у усвајајућем делу првог става и у другом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другостепеном поступку, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Имајући у виду да вредност предмета спора прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана члана 403. став 3. и 408. ЗПП, и нашао да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био учесник у рату 1999. године као војни резервиста када је дошло до његовог повређивања, што је код њега проузроковало тежак психички поремећај и органска обољења. Пре повређивања тужилац се бавио пчеларством као допунском делатношћу и почетком 1999. године имао је 90 кошница. Правноснажном пресудом Основног суда у Врању П 1059/98 од 10.11.2008. године тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде штете на основу изгубљене добити од пчелињих производа за 2004., 2005., 2006. и 2007. годину исплати укупно 2.313.449,64 динара са законском затезном каматом и да му убудуће исплаћује месечну ренту у износу од 42.841,66 динара почев од 15.07.2008. године па док за то постоје законски услови. Висина ренте због промењених околности – промењене цене меда измењена је правноснажном пресудом Основног суда у Врању П 1718/13 од 19.07.2013. године и пресудом Вишег суда у Врању П 1226/16 од 22.02.2017. године. Цена меда у тренутку доношења напред наведене пресуде износила је 800,00 дин./кг, а оценом налаза и мишљења вештака пољопривредне струке због промењених околности у пчеларској производњи (веће цене меда која је у тренутку подношења тужбе износила 1.100,00 дин./кг) јавила се разлика у износу месечне ренте за убудуће, па висина месечне ренте коју би тужилац остварио да је могао да се бави пчеларством као допунском делатношћу износи 185.993,33 динара, а разлика између исплаћене до новоутврђене висине ренте за период од подношења тужбе до дана вештачења износи 1.101.352,76 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право, одредбу члана 195. став 2. Закона о облигационим односима према којој ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице је дужно плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету која ће се сагласно одредби члана 196. истог закона на захтев оштећеника за убудуће повећати, а може је на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

Како су се од доношења пресуде Вишег суда у Врању П 1226/16 од 22.02.2017. године до подношења тужбе у овом спору 07.04.2021. године знатно промениле околности, с обзиром да је од претходног обрачуна ренте прошло четири године, па је у међувремену дошло до значајног повећања цене меда и осталих пчелињих производа, као и повећања расхода и трошкова производње меда, правилно су нижестепени судови закључили да су се промениле околности на којима је заснована претходна судска одлука, због чега су испуњени услови за повећање досуђене новчане ренте па су усвојили тужбени захтев и обавели тужену да тужиоцу убудуће на име месечне ренте плаћа 185.993,33 динара, те да плати разлику између исплаћене и новоутврђене висине ренте за период од дана подношења тужбе до дана вештачења од 1.101.352,76 динара.

Нису основани наводи у ревизији тужене да је суд пропустио да утврди да ли је у међувремену дошло до промена везаних за проценат радне способности тужиоца за бављење пчеларством као допунском делатношћу, те да уколико је проценат радне неспособности за бављење пчеларством смањен или уколико је тужилац постао у међувремену способан или делимично способан за бављење пчеларством, то би представљало промене околности, што би довело до смањења или укидања ренте коју тужилац прима. Узрочно – последичну везу између обољења тужиоца и вршења службе, односно бављења пчеларством, као и промена у погледу процента радне способности тужиоца у том погледу утврђује вештак медицинске струке, па је чињенично стање у овој правној ствари било нужно употпунити извођењем доказа вештачењем од стране вештака медицине рада на наведене околности, што у току поступка није учињено.

Терет доказивања чињенице повећања радне способности тужиоца био је на туженој, која током поступка није предлагала вештачење од стране вештака медицине рада, а чињеница да ли је радна способност тужиоца у погледу бављења пчеларством смањена или повећана указује на чињенично стање које се у поступку по ревизији не може истицати на основу члана 407. ЗПП.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414.ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**